

Sygn. akt VIII U 65/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy R. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania R. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 listopada 2014r. i 7 stycznia 2015r. **nr** (...) -SP- (...) 5 (...)

oddala odwołania.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn akt VIII U 65/15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z 12 listopada 2014 roku i 7 stycznia 2015 roku zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu R. B. prawa do emerytury górniczej.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków z art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Według ZUS ubezpieczony na dzień 2 października 2014 roku udokumentował jedynie 22 lata, 5 miesięcy i 7 dni okresów pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Decyzją z dnia 7 stycznia 2015 roku ZUS uchylił decyzję z 12 listopada 2014 roku .

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury górniczej. Ubezpieczony na rozprawie 10 kwietnia 2015 roku sprecyzował, że domaga się wydania orzeczenia wstępnego co do zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych/ karta 10/.

R. B. podniósł, że organ rentowy odmówił zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie od 23 października 1990 roku do 9 kwietnia 1992 roku.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach. Wskazał ponadto, że decyzja z dnia 7 stycznia 2015 roku została wydana celem korekty stażu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. B. urodził się (...) i na dzień wydania zaskarżonych decyzji miał ukończone 43 lata. Ubezpieczony jest zatrudniony w (...) S.A. Oddział KWK (...) w R. od 16 czerwca 1981 roku do nadal na następujących stanowiskach:

- od 16 czerwca 1989 roku do 12 listopada 1989 roku – elektromonter na powierzchni,
- od 13 listopada 1989 roku do 22 października 1990 roku – elektromonter pod ziemią,
- od 23 października 1990 roku do 9 kwietnia 1992 roku – zasadnicza służba wojskowa,
- od 16 kwietnia 1992 roku do 30 września 1993 roku - elektromonter pod ziemią,
- od 1 października 1993 roku do 31 grudnia 2000 roku – górnik pod ziemią,
- od 1 stycznia 2001 roku do 31 marca 2007 roku – cieśla górniczy pod ziemią,
- od 1 kwietnia 2007 roku do 30 czerwca 2007 roku - cieśla górniczy pod ziemią oddelegowany do zawodowego pogotowia ratowniczego (...) B.,
- od 1 lipca 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku- cieśla górniczy pod ziemią,
- od 1 stycznia 2008 roku do 31 stycznia 2010 roku - cieśla górniczy pod ziemią oddelegowany do zawodowego pogotowia ratowniczego (...) B.,
- od 1 lutego 2010 roku do 31 lipca 2010 roku – cieśla górniczy pod ziemią,
- od 1 sierpnia 2010 roku do 31 marca 2011 roku - cieśla górniczy pod ziemią oddelegowany do zawodowego pogotowia ratowniczego (...) B.,
- od 1 kwietnia 2011 roku do nadal – cieśla górniczy pod ziemią.

Organ rentowy ustalając staż pracy do prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek nie zaliczył okresu od 16 czerwca 1989 roku do 12 listopada 1989 roku (praca na powierzchni) i od 23 października 1990 roku do 9 kwietnia 1992 roku (służba wojskowa).

Zasadniczą służbę wojskową ubezpieczony pełnił w Jednostce Wojskowej (...).

Ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w ofe do budżetu państwa.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie przeprowadzonych dowodów:

zaświadczenia pracy (karta 4 akt ZUS), wniosku o przekazanie środków zgromadzonych w ofe (karta 8 akt ZUS), zestawienia okresów pracy zaliczonych przez ZUS (karta 12 akt ZUS), książeczki wojskowej (karta 3 akt (...)), zaświadczenia (...) w G. (karta 3 akt sądowych), przesłuchania stron (karta 10-11).

Przeprowadzone dowody zostały uwzględnione przez sąd w całości. Sąd uznał je za wiarygodne ponieważ nie budziły wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony.

Nie uwzględnił sąd wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw emerytur i rent na okoliczność ustalenia czy ubezpieczony spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury górniczej. Dowód z opinii biegłego jest dowodem na podstawie, którego sąd ustala okoliczności mające istotne znaczenia dla sprawy do ustalenia, których wymagane są wiadomości specjalne. Kwestia ustalenia jakie okresy należy zaliczyć do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią nie jest okolicznością wymagającą wiedzy specjalnej, ale zastosowania przepisów prawa. Zatem w ocenie sądu dowód z opinii biegłego był nieprzydatny w sprawie.

Sąd zważył co następuje: odwołanie nie było zasadne.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że brak było podstaw do wydania orzeczenia wstępnego co do zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych. Przede wszystkim postępowanie przed sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem mającym na celu skontrolowanie prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy wyznacza treść decyzji i zakres zaskarżenia. Skoro zaskarżonymi decyzjami ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej sąd miał za zadanie sprawdzenie czy ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu takiego prawa. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne zgłoszenie roszczenia o ustalenie czy ubezpieczony spełnia jedną z przesłanek do emerytury. Na marginesie należy wskazać, że sprawa nie dotyczyła emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, ale emerytury górniczej. Z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony mógłby domagać się emerytury po ukończeniu 55 lub 60 lat – na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym sąd nie uwzględnił wniosku o wydanie orzeczenia wstępnego.

Z uwagi na wiek ubezpieczonego – 43 lata w grę mogła wchodzić emerytura górnicza bez względu na wiek i sąd analizował przepisy dotyczące tego uprawnienia.

Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) dotyczące emerytur górniczych zmieniały się. Początkowo emerytury górnicze były uregulowane w art. 34, 48, 49 ustawy.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy - Karta Nauczyciela (Dz.U. Z 2005r. Nr 167, poz.1397 ze zm.) osobom, które do dnia 31 grudnia 2008 r. spełniły warunki do emerytury górniczej określone w art. 34 lub w art. 48-49 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2006 r., przysługuje górnicza emerytura na warunkach określonych w tych przepisach. Z kolei zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) prawo do emerytury górniczej, o której mowa w art. 34 lub 48, przysługuje pracownikom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego;
- 2)warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2006 r.;
- 3)nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

2. Przepis art. 46 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Przepis art. 48 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi:

art. 48 ust. 1 prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 i z zastrzeżeniem art. 49.

ust. 2. Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także:

1) okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,

2) inne niż wymienione w pkt 1 okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy w wymiarze do 35 dni w roku kalendarzowym,

bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Ust. 3 przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury na podstawie ust. 1 uwzględnia się również, w wymiarze do 5 lat, okres urlopu górniczego oraz okres świadczenia górniczego do 3 lat, o których mowa w art. 36 ust. 2.

Z kolei według przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2007 roku emerytura górnicza bez względu na wiek została określona w art. 50e. Przepis ten stanowi: art. 50e ust. 1 prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:

1) niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,

2) czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego

- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

3. prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony urodził się (...) i nie spełnił przesłanek do przyznania prawa do emerytury górniczej do 31 grudnia 2008 roku. Zatem jego uprawnienie należało rozpatrywać pod kątem warunków z art. 50 e ustawy emerytalno-rentowej. Przytoczenie jednak wcześniejszych przepisów jest zasadne z uwagi na tożsame uregulowania dotyczące zaliczania służby wojskowej do stażu pracy wymaganego do przyznania prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek, a co za tym idzie aktualność orzeczeń wydanych w czasie obowiązywania przepisów art. 48 i 49 ustawy emerytalno-rentowej.

W niniejszej sprawie sporne było czy do stażu uprawniającego do przejścia na emeryturę górniczą bez względu na wiek możliwe jest zaliczenie okresu odbywania czynnej służby wojskowej. W tym zakresie brzmienie przepisów nowych i starych nie różni się. Przeprowadzone dowody wykazały, że ubezpieczony wykonywał pracę górniczą pod ziemią, został powołany o wojska, a następnie wrócił do pracy w terminie 30 dni do tego samego pracodawcy. Po powrocie z wojska wykonywał ponownie pracę górniczą pod ziemią. Ubezpieczony nie powoływał się na okoliczność, że w okresie służby wojskowej także pracował pod ziemią w kopalni. W ocenie sądu przepisy nie zezwalają na zaliczenie okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej przez ubezpieczonego do pracy górniczej pod ziemią w rozumieniu art. 50

e ustawy emerytalno-rentowej. Podobnym zagadnieniem zajmował się Sąd Najwyższy w wyroku z 19 kwietnia 2006 roku, II UK 141/05, OSNP 2007/7-8/114. Sąd Najwyższy stwierdził, że treść analizowanych przepisów art. 120 ust. 1-3 ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2015r., poz. 144 ze zm.) odnosi się zasadniczo do zachowania lub przyznania stażowych uprawnień pracowniczych.

Przepis ten brzmi:

Art. 120. 1. Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

2. Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę po raz pierwszy lub u innego pracodawcy niż ten, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabywania lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u pracodawcy, u którego podjął pracę.

3. Pracownikowi, który podjął pracę po upływie trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u pracodawcy, u którego podjęli pracę.

Przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej były wielokrotnie zmieniane, zmieniała się także numeracja przepisów regulujących uprawnienia pracownika powołanego do wojska, który następnie wrócił w terminie 30 dni na dotychczasowe stanowisko pracy. Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od 23 października 1990 roku do 9 kwietnia 1992 roku i ponownie podjął pracę górniczą pod ziemią 16 kwietnia 1992 roku. W chwili powołania R. B. do wojska sytuacja będąca przedmiotem sporu była uregulowana w przepisie art. 125 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. Stanowił on – pracownikowi, który w ciągu 30 dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych.

W dacie zakończenia służby wojskowej przez ubezpieczonego i podjęcia pracy sytuacja ta była uregulowana w art. 120 ust. 1, który brzmiał - pracownikowi, który w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w tym zakładzie w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

Sąd Najwyższy w powołanym wyroku z dnia 19 kwietnia 2006 roku, II UK 141/05 dalej wskazał, że: fakt, iż przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP odnoszą się do uprawnień dotyczących stosunku pracy pracownika, który odbywał zasadniczą służbę wojskową nie oznacza, iż okresy odbytej zasadniczej służby wojskowej nie zachowują istotnego waloru prawnego na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych. Przeciwnie, przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z tego względu, że w okresie odbywania tej służby nie są wykonywane zobowiązania stron stosunku pracy, ponieważ pracownik doznaje przeszkód w świadczeniu pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczeń pracodawcy, które na ogół są ekwiwalentami za pracę wykonaną (art. 80 zdanie pierwsze k.p.). Równocześnie obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji) wymuszają na gruncie Konstytucji, ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W konsekwencji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych

okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne są zawsze okresami składkowymi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach), bez potrzeby wypełnienia jakichkolwiek dalszych warunków, a w szczególności bez względu na to, czy okresy odbytej służby były poprzedzone stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym kreującym tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że okres czynnej służby wojskowej jest składkowym okresem ubezpieczenia dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach).

Kolejną kwestię stanowi możliwość zaliczenia takich okresów do okresów pracy górniczej, za którą uważa się pracę wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Taka możliwość nie wynika jednoznacznie z art. 125 , a następnie art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, który dotyczy wyraźnie uprawnień pracowniczych, przeto jego wykładnia wymaga odniesienia do bezwzględnie obowiązujących unormowań prawa ubezpieczeń społecznych. Wyjątkowo okresy czynnej służby wojskowej, poprzedzonej pracą górniczą i pod warunkiem podjęcia takiej pracy w ciągu 30 dni od dnia zakończenia tej służby zaliczał się do okresów pracy górniczej, o której mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej na podstawie przepisów tej ustawy, wyłącznie pracownikom zwolnionym z pracy w ramach restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, którzy złożyli wnioski emerytalne do dnia 31 grudnia 2002 r. - na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz. 1112 ze zm.) lub do dnia 31 marca 2004 r. - na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz.U. Nr 210, poz. 2037 ze zm.), pod dodatkowymi warunkami, że posiadali co najmniej 15 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i spełniali warunki określone w art. 49 ustawy o emeryturach i rentach. Oznacza to, że skarżący, który nie został zwolniony z pracy w ramach restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, nie podlega tym powołanym regulacjom szczególnym.

Kolejna szczególna regulacja ustawowych przesłanek nabycia prawa do wcześniejszej emerytury górniczej, przysługującej bez względu na wiek pracownikom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., obejmująca górników, którzy nie podlegali zwolnieniom z pracy wynikającym z procesów restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, ma charakter zupełny (zamknięty), co wyklucza uznanie okresu odbytej czynnej służby wojskowej, poprzedzonej pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, za pracę górniczą w rozumieniu art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach. Do przyznania takim pracownikom górnictwa prawa do górniczej emerytury bez ograniczeń wiekowych (bez względu na wiek ubezpieczonego) zalicza się wyłącznie okresy enumeratywnie (wyczerpująco) wskazane w art. 48 ust. 2 pkt 1 i 2.

Podobnie przepis art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który reguluje uprawnienie ubezpieczonego do emerytury górniczej bez względu na wiek, nie przewiduje możliwości zaliczenia przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej okresu zasadniczej służby wojskowej. Przepis ten wskazuje wprost, że

do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:

1)niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,

2)czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego

- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy. Zatem wyczerpująco wymienił on okresy, które mogą zostać zaliczone do stażu od, którego wymiaru uzależnione jest prawo do świadczenia.

W odwołaniu ubezpieczony powołał się na uchwałę SN z 16 października 2013 roku , II UZP 6/13. W orzeczeniu tym SN stwierdził, że :

czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W uchwale tej wprost mowa o odbywaniu zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL w brzmieniu do 31 grudnia 1974 roku. W tym okresie ubezpieczony nie odbywał zasadniczej służby wojskowej. W ocenie sądu do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Orzeczenie, na które powołał się ubezpieczony nie może zostać uwzględnione w niniejszej sprawie. Przede wszystkim ubezpieczony nie domagał się emerytury z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach - mógłby skutecznie domagać się takiej emerytury po ukończeniu 55 lat przy wykonywaniu przez 20 lat pracy z wykazu B dział IV poz.9 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.) lub po ukończeniu 60 lat przy wykonywaniu przez 15 lat pracy z wykazu A, dział I, poz. 1 stanowiącego załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów - przy czym wymagane jest spełnienie pozostałych przesłanek z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalno-rentowej.

W uchwale z 16 października 2013 roku, II UZP 6/13 Sąd Najwyższy analizował przepis regulujący uprawnienia pracownicze w związku z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej obowiązujący w okresie odbywania tej służby przez ubezpieczonego występującego w sprawie - czyli art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL , obowiązujący w okresie od 29 listopada 1967r. do 31 grudnia 1974r. Zgodnie z jego treścią okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Z uchwały wynika, że Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Jak wyżej wskazano do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania. W okresie odbywania służby wojskowej przez R. B. przepisy art. 125 ust. 1, a następnie 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP zezwalały na zaliczenie okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu od którego zależały uprawnienia pracownicze. Z kolei przepis art. 108 ust. 1 ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin pozwalały na zaliczenie okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia, „w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie” - co jest pojęciem szerszym niż

pojęcie „zatrudnienia w tym zakładzie w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy”, którym posługiwał się art. 120 ust 1 w brzmieniu obowiązującym w dacie zakończenia służby wojskowej przez ubezpieczonego i ponownego podjęcia pracy w kopalni.

Należy mieć także na uwadze, że od 1 stycznia 2007 roku nie obowiązuje już przepis art. 38 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowił, że za okresy zaliczalne do pracy górniczej uważa się okresy wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 4-8, ust. 2 pkt 2, 3, 5-8 oraz w art. 7 pkt 1-7, 9 i 12, z tym że przez zatrudnienie, o którym mowa w tych przepisach, uważa się pracę górniczą oraz pracę równorzędną z pracą górniczą określone w art. 36 ust. 1 lub ust. 3, wykonywane co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Obecnie do przyznania prawa do emerytury górniczej nawet ze względu na wiek – art. 50a nie ma możliwości zaliczenia służby wojskowej jako okresu zaliczanego. Uchylenie przepisu art. 38 ustawy emerytalno-rentowej jednoznacznie wskazuje na okoliczność, że ustawodawca zrezygnował z uwzględniania służby wojskowej do stażu pracy od którego zależy prawo do emerytury górniczej. Ponadto ubezpieczony domaga się przyznania prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek na podstawie art. 50e ustawy emerytalno-rentowej. W ocenie Sądu jest to przepis szczególny, który nie może być interpretowany rozszerzająco ponieważ wprowadza on szczególne przesłanki do uzyskania emerytury bez względu na wiek i jak już wskazano wyżej - wyczerpująco ustala katalog okresów, które mogą być zaliczone przy ustalaniu stażu uprawniającego do uzyskania takiej emerytury.

Reasumując brak podstaw do zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy uprawniającego do prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek. Podstaw takich nie zawierają przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ani przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP w brzmieniu obowiązującym w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej przez ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze odwołanie oddalono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek